

خدا کیست؟

مقدمه

حق جوی عزیز،

بارها می شنویم که افراد زیادی می گویند "مسیحیان به خدای یکتا ایمان ندارند و سه خدا را پرستش می کنند". به این خاطر تصمیم گرفتم آنچه را که ما مسیحیان به آن ایمان داریم به تو اعلام کنم تا با آشنایی حقیقت، تو نیز او را شناخته خود را به او بسپاری.

الف) مکاشفه خدا

خدا خود را در آفرینش آشکار می نماید.

همانطور که در کتاب مقدس نیز می خوانیم، بشر به خودی خود توانائی شناخت وجود خدا را دارد. پولس رسول در رساله خود به رومیان چنین مینویسد: "آنچه آدمیان درباره خدا می توانند بدانند، بر آنها آشکار است زیرا خدا آن را در پیش چشمان ایشان قرار داده است. از زمان آفرینش دنیا صفات نادیدنی او یعنی قدرت ازلی و طبیعت الهی او در چیزهایی که آفریده است به روشنی مشاهده می شود و از این رو آنها ابداً عذری ندارند." (رومیان ۱، ۱۹-۲۰) این آیات به ما می آموزند که انسان از طریق دیدن چیزهایی که آفریده شده اند می تواند به وجود خداوند پی ببرد. دنیایی که با چنین دقتی طراحی شده است بایستی آفریننده با فراستی داشته باشد.

خدا خود را در درون انسان آشکار می نماید.

لازم به گفتن است که هدف کتاب مقدس اثبات وجود خدا نیست. کلام خدا با دو حقیقت آغاز می شود: نخست اینکه خدا وجود دارد و در مرحله دوم چنین دانشی در قلب تمام کسانی که این حقیقت را رد نمی کنند یافت می شود. سلیمان، پادشاه بزرگ و حکیم قوم اسرائیل در مورد خدا و انسان چنین می نویسد: "او برای هر چیز زمان مناسبی تعیین نموده است. همچنین او شوق دانستن ابدیت را در دلهای انسان نهاده است، اما انسان نمی تواند مفهوم کارهای خدا را از ابتدا تا انتها درک کند." (جامعه ۳، ۱۱)

این آیه به ما می آموزد که انسان ابدیت را حس می کند زیرا خدا این حس را در قلبش قرار داده است، اما با وجود این نمی تواند کار خدا را درک کند. انسان برای درک این موضوع به حکمت خاصی نیازمند است که در کتاب مقدس یافت می شود. کتاب مقدس به ما می آموزد که از طریق چیزهایی که آفریده شده است می توانیم به وجود خدا پی ببریم و همچنین خدا شهادتی از وجود خود را در درون هر کسی نهاده است. مشکل در اینجا است که انسان به خاطر گناه، عمداً با حقیقت مبارزه می کند و حاضر نیست آنچه که خدا بر او آشکار نموده است را بپذیرد.

خدا خود را در کتاب مقدس آشکار می نماید.

خدایی که خود را از طریق محدودی بوسیله آفرینش آشکار کرده به طور مخصوصی خود را در کتاب مقدس به ما آشکار می نماید. در عهد قدیم خدا با بکار بردن اسامی مختلف خود را به ما آشکار و توصیف نموده است. هر یک از این اسامی به نوعی شخصیت خدا را برای ما بیان می کند. نامهای خدا، او را به عنوان خالق همه چیز توصیف می کنند، بنابراین او مالک همه چیز در آسمان و زمین است. خدا همچنین به عنوان کسی که سازنده و نگهدارنده عهدهاست به ما معرفی شده است، او خدایی است که ما را دوست دارد و به سعادت ما علاقمند است.

إلوهیم، خدای قادر

إلوهیم خدای قادری است که به وسیله کلام و وعده هایش خود را به مخلوقاتش بسته است. او نه فقط خالق اجسام مادی است (ربک. پیدایش ۱) بلکه خدایی است که فرشتگان را نیز خلق نموده است.

إل الیان، خدای تعالی

در کتاب پیدایش ۱۴، ۱۸-۲۰ می بینیم که ابراهیم بوسیله مَلْکِیصَاق که کاهن إلیان یعنی خدای تعالی است برکت می یابد. نام إلیان نشان می دهد که خدا مالک آسمان و زمین است، یعنی او قادر است تمام احتیاجات مادی و روحانی انسان ها را فراهم کند و تمام خلقت را تحت فرمان خود دارد.

آدونای، صاحب (مالک)

این نام تقریباً سیصد مرتبه در عهد عتیق به چشم می خورد. او مالک همه ما است و به همین خاطر باید کاملاً از او اطاعت کنیم. لازم به گفتن است که هر دو واژه إلوهیم و آدونای فرم جمع دارند.

در مزمور ۱۱۰ آیه ۱ می خوانیم که چنین نوشته شده است: "یهوه به خداوند (آدونای) من گفت که به دست راست من بنشین، تا دشمنانت را پای انداز تو سازم". سوالی که می خواهم مطرح کنم این است: این واژه در مورد کی صحبت می کند؟ با مطالعه انجیل متی ۲۲، ۴۱-۴۵ می فهمیم که این واژه به شخص عیسی مسیح اشاره می کند. "هنگامی که فریسیان گرد هم جمع بودند، عیسی از آنها پرسید: «نظر شما درباره مسیح چیست؟ او پسر کیست؟» پاسخ دادند: «پسر داوود.» عیسی گفت: «پس چگونه داوود به الهام روح، او را خداوند می خواند؟ زیرا می گوید: «یهوه به خداوند من گفت که به دست راست من بنشین، تا دشمنانت را پای انداز تو سازم.» اگر داوود او را خداوند می خواند، چگونه او می تواند پسر داوود باشد؟»

اسامی یهوه خدا

یهوه، من هستم.

وقتی که خدا موسی را برای رهبری قوم اسرائیل جهت خروج از مصر خواند، او از خدا درخواست کرد که نام خود را آشکار سازد. در پاسخ به درخواست او "خدا به موسی گفت: هستم آنکه هستم، و گفت به بنی اسرائیل چنین بگو آهیه یعنی "هستم" مرا نزد شما فرستاد." (خروج ۳، ۱۴)

اسم "هستم آنکه هستم" نشان می دهد که هیچ چیز قبل از او بوجود نیامده و هیچ چیز مسبب بوجود آمدن او نبوده است. بطور ساده او هست چونکه او هست. او خدایی است که با قوم خود وارد عهد نجات گردیده است. خدا در رابطه اش به عنوان نجات دهنده و رهاننده با بکار بردن هشت نام مختلف که از ترکیب کلمه یهوه و کلمه ای دیگر ساخته شده خود را به ما آشکار نموده است.

یهوه یایره، خداوند فراهم نمود.

در کتاب پیدایش فصل ۲۲ آیه ۱۴ می بینیم که خداوند خود را به ابراهیم با این نام آشکار کرده است. شاید بخاطر داشته باشید که خدا به جهت آزمایش کردن ایمان ابراهیم، به او فرمود اسحاق یگانه فرزندی را که از سارا برای او بدنیا آمده بود را با خود بردارد و او را بر روی مذبحی قربانی کند. ابراهیم نیز از فرمان خدا اطاعت نموده به بالای کوه موریای رفته و مذبحی در آنجا بنا کرد. فرزندش را بست، بر روی مذبح قرار داد و هنگامی که می خواست او را قربانی کند فرشته خدا از آسمان وی را صدا کرده و متوقف ساخت و قوچی را که در بیشه به شاخهای خود گرفتار شده بود برای قربانی فراهم نمود. (پیدایش ۲۲)

می بینیم که خدا خود را به عنوان خدایی که قربانی مورد لزوم را فراهم می کند به ابراهیم آشکار کرد. در انجیل یوحنا فصل ۱ آیه ۲۹ می خوانیم که "وقتی یحیی تعمید دهنده عیسی را دید که به طرف او می آید، گفت «این است بره خدا که گناهان جهان را برمی دارد.» " خدایی که بر روی کوه موریای قربانی را فراهم کرد تا به جای اسحاق پسر ابراهیم ذبح بشود، حدود دو هزار سال بعد، مسیح را فرستاد تا بر روی همان کوه مثل بره ای به جای بشر گناهکار قربانی شود.

یهوه رافا، من شفا دهنده تو هستم.

در کتاب خروج ۱۵، ۲۶ می خوانیم که خدا به بنی اسرائیل وعده می دهد که اگر به او گوش دهند و آنچه را که در نظر او راست است بجا بیاورند به هیچ یک از بیماریهای مصریان مبتلا نمی شوند.

در مزمور ۱۰۳ آیه ۱ تا ۳ می بینیم که داوود خدا را متبارک می خواند زیرا او شفا دهنده کسانی است که به او توکل کرده اند. "ای جان من خداوند را متبارک بخوان! و هر چه در درون من است، نام قدوس او را متبارک خواند! ای جان من،

خداوند را متبارک بخوان و هیچ یک از همه احسانهایش را فراموش مکن! که همه گناهانت را می‌آمرزد، و همه بیماریهایت را شفا می‌بخشد!"

در تمام کتاب مقدس می‌بینیم که خدا به طور فعال انسان‌ها را هم از لحاظ روحانی و هم از لحاظ جسمانی شفا می‌بخشد. عیسی مسیح بارها و بارها در واکنش خود نسبت به ایمان اشخاص و همچنین برای اینکه ثابت کند که پیشگویی‌های عهد قدیم درباره او بوده است، بیماران را شفا می‌بخشد.

یهوه نسی، خداوند پرچم نبرد من است.

این نام در کتاب خروج فصل ۱۷ آیه ۱۵ یافته می‌شود. در آن دوره در جنگ پرچم نبرد اهمیت بسیاری داشت و سربازان دور آن با هم متحد می‌شدند. اگر پرچم می‌افتاد، شخص دیگری باید بلافاصله آن را بر می‌داشت و آن را بالا نگه می‌داشت تا سربازانی که دورش با هم متحد شده بودند پراکنده نشوند. پس "خدا پرچم من است" یعنی خداوند مدافع، رهاننده و پیروزی من است.

یهوه مخادش، خداوند تقدیس می‌کند.

این نام را در کتاب لایوان فصل ۲۰ آیه ۸ می‌یابیم. تقدیس به معنی جدا نمودن برای خدا، یا مقدس و پاک ساختن است. خداست که ما را برای خودش جدا می‌سازد و ما را کمک می‌کند تا روش زندگیمان مورد پسند او باشد. خداست که ما را پاک می‌کند پس ما باید فقط با شکرگذاری و همکاری با خدا در این وضعیت باقی بمانیم.

یهوه شالوم، خداوند صلح و آرامش است.

این نام را می‌توانیم در کتاب داوران فصل ۶ آیه ۲۴ بیابیم. خدا به دو صورت صلح و آرامش را به بشر پیشنهاد می‌کند. اول صلح با خود که بواسطه قربانی که برای ما آماده کرده یعنی مسیح تحقق می‌یابد و بعد صلح و آرامش فکر و قلب و جان که با پذیرفتن مسیح به ما داده می‌شود.

یهوه راه، خداوند شبان من است.

در مزمور ۲۳ آیه ۱ خداوند خود را به عنوان شبانی به ما معرفی می‌کند. خدا کسانی را که دوستش دارند و او را خدمت می‌کنند گوسفندان مرتع خود می‌خواند. (رک. یوحنا فصل ۱۰)

یهوه صدقینو، خداوند عدالت ماست.

در کتاب ارمیا نبی فصل ۲۳ آیه ۶ با نام یهوه صدقینو برخورد می‌کنیم که یعنی خداوند عدالت ماست.

یهوه شَمَه، خداوند آنجاست.

در کتاب حزقیال نبی فصل ۴۸ آیه ۳۵ با نام یهوه شَمَه، یعنی خداوند آنجاست یا خداوندی که حاضر است روبرو می شویم. وی خدایی است که همیشه در میان قوم خود بوده و از طریق کلامش به آنها راه را نشان داده آنها را حمایت کرده است. با مطالعه اسامی یهوه دیدیم که خدا رهایی انسان را فراهم نموده است. او برای متعلقان خود رهایی از گناه و رهایی از بیماری را فراهم نموده است. او قوم خود را تقدیس می کند و مدافع آنهاست. او آرامش ما، شبان ما و عدالت ماست. او همیشه با ماست.

(ب) تثلیث

اینک می خواهیم در مورد طبیعت و شخصیت خدا صحبت کنیم. منظور از طبیعت تثلیثی این است که خدای واحد از سه شخص پدر و پسر و روح القدس تشکیل شده است. به عبارت دیگر خدای یکتا شامل پدر و پسر و روح القدس می باشد. بر اساس فرمایش عیسی مسیح "خدا روح است" (یوحنا ۴، ۲۳-۲۴). لازم به گفتن است که خدا نه تنها روح است بلکه زنده و دارای شخصیت نیز می باشد. در کتاب ارمیا نبی می خوانیم: "یهوه خدای حق است، و او خدای حی یعنی خدای زنده و پادشاه سرمدی یعنی پادشاه جاودانی می باشد." (ارمیا ۱۰، ۱۰). همچنین در کتاب مکاشفه فصل چهار آیات ۸-۱۱ می بینیم که در آسمان، مخلوقات او را به عنوان خدایی که تا به ابد زنده است می پرستند و تجلیل و تکریم و تمجید می کنند.

خدا نه فقط خدایی زنده، جاودانی و روحی است که حیات می بخشد بلکه او یگانه خدای متعال است. در کتاب اشعیا نبی فصل چهار آیه ۶ چنین نوشته شده: "من اول و من آخر هستم و غیر از من خدایی نیست". همچنین در رساله اول به قرنتیان فصل ۸ آیه ۴ می خوانیم که: "... ما می دانیم که بت واقعیت ندارد و خدایی دیگر جز خدای یکتا نیست." پس همانطور که دیدیم هم در عهد قدیم و هم در عهد جدید تأیید شده است که خداوند یکتاست.

کتاب مقدس این حقیقت را به روشنی بیان می کند که خدا با وجود اینکه خدای یکتاست خود را در سه شخص آشکار نموده است که مسیحیان آن را تثلیث می خوانند.

البته لازم به گفتن است که کلمه تثلیث در کتاب مقدس وجود ندارد، ولی این کلمه حقیقت خدا را آنطور که هست تشریح می کند. تثلیث با وحدانیت خدا تناقضی ندارد و به تعداد اشاره نمی کند. تثلیث توصیف کننده خدایی است که در عین حال که یکتاست از سه شخص تشکیل شده است.

همانطور که در بالا نیز ذکر کردیم در عهد قدیم کلمات الوهیم و آدونای هر دو در زبان عبری فرم جمع دارند. به علاوه بعضی از کلمات که برای اشاره به خدا بکار

برده شده اند از نظر دستوری حالت جمع دارند. بعنوان مثال به کتاب پیدایش ۱، ۲۶ مراجعه می کنیم: "و خدا گفت آدم را بصورت ما و شبیه ما بسازیم." سپس در آیه ۲۷ می فرماید: "پس خدا آدم را بصورت خود آفرید، او را به صورت خدا آفرید، ایشان را نر و ماده آفرید."

جهت مطالعه کلماتی که فرم جمع دارند و به خدا اشاره می کنند می توان به قسمتهای دیگر عهد عتیق از قبیل کتاب پیدایش فصل سوم آیه ۲۲ یا فصل یازدهم آیه ۷ و یا به کتاب اشعیا نبی فصل شش آیه ۸ نیز مراجعه کرد.

در کتاب زکریای نبی فصل دوازدهم آیه ۱۰ پیشگویی بسیار جالبی وجود دارد: "و بر خاندان داوود و بر ساکنان اورشلیم روح ترحم و دعا خواهیم ریخت و بر من که نیزه زده اند خواهند گریست و مانند کسی که برای یگانه فرزند خود عزا می گیرد، ماتم خواهند گرفت ..." در اینجا می بینیم که گوینده یعنی خدا ابتدا می فرماید: "... بر خاندان داوود و بر ساکنان اورشلیم روح ترحم و دعا خواهیم ریخت." سپس می فرماید "و بر من که نیزه زده اند خواهند نگریست!!"

معنی این جمله چیست؟ از شما دعوت می کنم این دو آیه عهد جدید را با دقت بخوانید: انجیل یوحنا فصل یک آیه ۱۴: "و کلمه جسم گرفت و در میان ما ساکن شد" و نیز انجیل یوحنا فصل نوزده آیه ۳۴: "یکی از سربازان نیزه ای به پهلوی او فرو کرد." اینک از خود بپرسید ضمیر "من" به چه شخصی اشاره می کند؟

حال می خواهیم نگاهی به عهد جدید بیاندازیم. بر اساس تعالیم عهد جدید نیز خدا در عین حال که یکتاست شامل پدر و پسر و روح القدس می باشد. در انجیل لوقا فصل ۱ آیه ۳۵ می خوانیم که جبرائیل فرشته به مریم گفت: "روح القدس بر تو نزول خواهد کرد و قدرت خدای متعال بر تو سایه خواهد افکند و به این سبب آن نوزاد مقدس پسر خدا نامیده خواهد شد." بعداً و قتیکه عیسی تعمید گرفت بر اساس انجیل لوقا فصل سه آیات ۲۱-۲۲ آسمان گشوده شد و روح القدس به صورت کبوتری بر او نازل شد و صدایی از آسمان آمد: "تو پسر عزیز من هستی، از تو خوشنودم."

در رویداد تعمید عیسی واقعیت تثلیث بخوبی دیده می شود چون پدر از آسمان درباره پسر شهادت می دهد و روح القدس بصورت کبوتری بر عیسی نازل می شود. در انجیل یوحنا نوشته شده است که خدای پدر و خدای پسر یک هستند و در یکدیگر می باشند (یوحنا ۱۰، ۳۰). در اینجا منظور از یک بودن پدر و پسر این است که این دو در ماهیت و ذات یک هستند.

در انجیل یوحنا فصل چهاردهم آیات ۹ و ۱۰ می خوانیم که عیسی به فیلیپس می گوید: "هر که مرا دید پدر را دیده است. پس چگونه می گویی پدر را به ما نشان بده؟ آیا باور نمی کنی من در پدر هستم و پدر در من است. سخنانی که به شما می گویم از خودم نیست. آن پدری که در من ساکن است همه این کارها را انجام می دهد." در اینجا می بینیم که پدر و پسر در یکدیگر می باشند.

در کتاب اعمال رسولان نیز بطور واضح می بینیم که روح القدس خداوند است. در صحبت پطرس با حنانیا روح القدس به عنوان یکی از اشخاص الوهیت و خدا به ما معرفی شده است. (ر.ک. اعمال ۵، ۳-۴)

نتیجه:

پس دوست عزیز اینک به این نتیجه می رسیم که این ادعا که مسیحیان به وجود سه خدا معتقدند، کاملاً نادرست است و با اعتقادات اساسی مسیحیان واقعی، هماهنگی ندارد. مسیحیان فقط به خدای یکتا اعتقاد دارند و تمام قسمتهای کتاب مقدس بر این حقیقت شهادت می دهند (ر.ک. به اعتقادنامه مسیحیان، به مرقس ۱۲، ۲۹ - رومیان ۳، ۳۰ - اتیموتاوس ۱، ۱۷ - یعقوب ۲، ۱۹). در حدود سه هزار و پانصد سال قبل، موسی پیامبر از طرف خدا به بنی اسرائیل فرمود: "ای اسرائیل بشنو یهوه خدای ما یهوه واحد است" (تثنیه ۴: ۶)، و این قسمتی از دعای روزانه یهودیان بود. همچنین در عهد جدید می خوانیم که یکی از علمای دین یهود از عیسی پرسید: "کدام حکم شریعت، مهمترین همه است؟ عیسی به او فرمود، مهمترین حکم این است، بشنو ای اسرائیل، خداوند خدای ما، خداوند یکتاست" (انجیل مرقس ۱۲: ۲۸ و ۲۹). کتاب مقدس به جویندگان حقیقت نشان می دهد که فقط یک خدا وجود دارد. در بخش دیگری از انجیل مقدس می خوانیم: "زیرا تنها یک خدا هست و بین خدا و آدمیان نیز تنها یک واسطه وجود دارد، یعنی عیسی مسیح که انسان شد، او که با دادن جان خود، بهای رهایی جمله آدمیان را پرداخت. بر این حقیقت در زمان مناسب شهادت داده شد،" (اول تیموتاوس ۲: ۵ و ۶).

علت بوجود آمدن این سوء تفاهم که مسیحیان به سه خدا اعتقاد دارند، درک نکردن معنای لفظ "تثلیث" از سوی غیرمسیحیان است. در مسیحیت، تثلیث مربوط به تعداد خدایان نمی شود، بلکه بیان کننده ذات و طبیعت خدای یکتا است. بطور کلی ذات خدا، جزو اسرار است که فهمیدن آن برای هر کس چندان آسان نیست. درک ذات خدا، باید با هدایت روح خدا انجام بگیرد، و گرنه با استدلالهای انسانی و دید دنیوی نمی توان به این راز مهم پی برد. امور الهی را بایستی با ایمان به خدای حقیقی و اتکاء بر مکاشفات الهی درک کرد، پس صرفاً به این دلیل که درک تثلیث مشکل است، نمی توان واقعیت تثلیث را انکار نمود. در گذشته اگر شخصی ادعا می کرد که امکان دارد انسانها از هزاران کیلومتر فاصله، از طریق وسیله ای با یکدیگر ارتباط ایجاد کنند، او را غیرمنطقی می خواندند. چون این موضوع خارج از حدود تجربیات انسانی بود، بسیاری آن را نشدنی فرض می کردند. تا اینکه دانشمندان ایجاد ارتباط از فاصله دور را به طرق مختلف عملی ساختند و امروزه یکی از ضروریات زندگی ما شده است. به قول ادیسون مخترع معروف، ما هنوز قسمت بسیار کوچکی از دانستنی ها را هم نمی دانیم! در واقع، آنچه خدا آفریده، پر از اسرار شگفت انگیز است. اگر یک اتم، که آن را کوچکترین ذره ماده می دانند، از لحاظ علمی اینقدر پیچیده باشد، پس

درباره ذات و طبیعت خدای بسیار عظیمی که آفریننده اتم و تمام عالم هستی است چه باید گفت؟ خوشبختانه کتاب مقدس، ذات خدا را برای ما آشکار نموده است.

کتاب مقدس که تماماً از الهام خدا است، برای ما روشن می‌سازد که خدا واحد و یکتا است و هیچ شریکی ندارد. اما خدا در عین وحدانیت، در ذات خود از سه شخص الهی یا سه اقنوم برخوردار می‌باشد که پدر و پسر و روح القدس نامیده شده‌اند. به این صورت، وحدت خدا وحدتی مرکب است و ذات و طبیعت او تثلیثی یا سه‌گانه می‌باشد. بایستی توجه داشته باشیم که وقتی می‌گوئیم خدا واحد و یکتا است اما او از پدر و پسر و روح القدس تشکیل شده، این اعتقاد با عقیده سه خدائی کاملاً فرق دارد. در مسیحیت، ما سه خدا را نمی‌پرستیم، بلکه یک خدای واحد را که از پدر و پسر و روح القدس تشکیل شده است. این سه شخصیت الهی، در ماهیت و ذات کاملاً با یکدیگر همانند و در قدرت و جلال کاملاً با هم برابر هستند.

برای درک تثلیث می‌توان به نمونه‌های زیادی در عالم طبیعت اشاره کرد، اما در اینجا فقط چند نمونه ذکر می‌گردد تا بیشتر متوجه شویم که وحدت مرکب چه معنایی دارد و چطور ممکن است که سه در یک قرار گرفته و واحد و یکتا باشد! یک شعله شمع، از حرارت و نور و انرژی تشکیل شده است. یک اتم، شامل پروتون و نوترون و الکترون است. یک مثلث، سه ضلع دارد. یک کتاب، دارای طول و عرض و ارتفاع است. یک انسان، از روح و جان و بدن تشکیل شده است. ضمناً در ریاضیات، اگر سه عدد یک را در کنار هم قرار داده و در میان آنها علامت ضربدر بگذاریم، نتیجه یک می‌شود. پس نباید تعجب کرد که یک خدا، شامل سه شخص الهی باشد که بر اساس کتاب مقدس پدر و پسر و روح القدس نام دارند.

در کتاب مقدس، چه در عهد عتیق و چه در عهد جدید، آیات زیادی هست که وجود تثلیث در ذات خدای واحد را بیان می‌کنند. در اولین آیه از کتاب مقدس، یعنی پیدایش فصل ۱، آیه ۱ می‌خوانیم: "در ابتدا خدا آسمانها و زمین را آفرید". در این آیه، کلمه عبری "الوهیم" که یکی از نامهای خدا در کتاب مقدس است، فرم جمع دارد و به وحدت مرکب خدای خالق اشاره می‌کند، اما فعلی که در آیه بکار رفته مفرد است. در آياتی دیگر در کتاب مقدس، مانند پیدایش ۱: ۲۶، ۳: ۲۲ و ۱۱: ۷ می‌بینیم که وقتی خدا سخن می‌گوید، خود را به صورت جمع معرفی می‌کند تا متوجه شویم که او وحدتی مرکب و خدای واحد سه‌گانه می‌باشد. حتی در آیه معروف "ای اسرائیل بشنو بیهوه خدای ما بیهوه واحد است"، لغت عبری "اخاد" که به معنای یک و واحد می‌باشد، به وحدت مرکب اشاره دارد و دلیلی دیگر برای اثبات تثلیث در ذات خدا است. در عهد جدید نیز آیاتی از قبیل، "پس بروید و همه ملت‌ها را شاگرد من سازید و آنها را به نام پدر و پسر و روح القدس تعمید دهید"، (متی ۲۸: ۱۹) و "فیض عیسی مسیح خداوند، محبت خدا و رفاقت روح القدس، با همه شما باد آمین." (دوم قرنتیان ۱۳: ۱۴) و ذکر مکرر سه شخصیت الوهیت، یعنی پدر و پسر و روح القدس در قسمتهای مختلف کلام خدا، بیان کننده تثلیث مقدس می‌باشند.

در متی فصل سوم، آیات ۱۳ تا ۱۷ در واقعه تعمید عیسی در رود اردن، می‌بینیم که پس از تعمید، روح القدس مثل کبوتری نزول نموده بر عیسی قرار گرفت. همچنین صدای خدای پدر از آسمان شنیده شد و فرمود: "این است پسر عزیز من که از او خوشنودم." به این ترتیب در صحنه زیبای تعمید عیسی، حضور و اتحاد و هماهنگی پدر و پسر و روح القدس، بطور واضح بر واقعیت "تثلیث" شهادت می‌دهند. در خاتمه، مسیحیان خدای واحد را که طبیعی سه‌گانه دارد و از پدر و پسر و روح القدس تشکیل شده عبادت می‌نمایند. پدر، که با چشمان بشری هرگز دیده نمی‌شود. پسر، سرچشمه و منبع الهی که پدر را به جهانیان آسمان نمود و با خون و مرگ خود بر صلیب و قیام از مردگان، نجات و حیات جاوید را برای جهانیان فراهم کرد. روح القدس همان تسلی‌دهنده و پشتیبانی است که در قلب ایمانداران به مسیح ساکن می‌گردد و آنان را به تمام حقیقت رهبری می‌نماید و خواست و اراده خدا را در میان مردم عملی می‌سازد.

ج) صفات طبیعی خدا

خدا دانای مطلق، قادر مطلق، حاضر مطلق، جاودانی و تغییر ناپذیر است. کتاب مقدس تعلیم می‌دهد که خدا دانای مطلق است یعنی او همه چیز را می‌داند. در کتاب امثال سلیمان می‌خوانیم که "راههای انسان در مقابل چشمان خداوند است و تمامی طریق های وی را می‌سجد." (امثال ۵، ۲۱) و باز نیز می‌خوانیم "چشمان خداوند در همه جا است و بر بدان و بر نیکان می‌نگرد" (امثال ۱۵، ۳). همچنین در رساله به عبرانیان نیز می‌خوانیم که "هیچ چیز در تمام آفرینش از نظر خدا پنهان نیست، بلکه همه چیز در برابر چشمان او که حساب ما با اوست، عریان و آشکار است." (عبرانیان ۴، ۱۳) بلی خدا از تمام گفتار و اعمال و افکار مخلوقات خود با خبر است.

دوم اینکه، خدا قادر است. در کتاب پیدایش فصل ۱۸ آیه ۱۴ نوشته شده است که: "آیا چیزی هست که برای خداوند مشکل باشد؟" و در کتاب ایوب فصل ۴۲ آیه ۲ می‌بینیم که ایوب به خداوند پاسخ داد: "من می‌دانم که قادر به هر کاری هستی و هیچ کسی نمی‌تواند، تو را از اراده ات باز دارد."

نقطه سوم این است که خدا حاضر مطلق است یعنی او همیشه در همه جا حضور دارد و هیچ کسی نمی‌تواند از حضور او فرار کند. در کتاب ارمیا نبی فصل ۲۳ آیه ۲۳-۲۴ نوشته شده است که "من خدایی هستم که در همه جا حاضرم و محدود به محل خاصی نیستم. هیچ کس نمی‌تواند خود را از من پنهان کند تا من او را نبینم. آیا نمی‌دانید که من در همه جا در آسمان و زمین حضور دارم؟"

چهارم اینکه، خدا جاودانی است یعنی او ابتدا و انتهای ندارد. در کتاب مکاشفه فصل ۲۲ آیه ۱۳ نوشته شده: "من "الف" و "ی"، اول و آخر، و ابتدا و انتها هستم." پنجمین نکته ای را که باید در نظر داشت این است که خدا تغییر ناپذیر است یعنی او

عوض نمی شود. اگر خدا عوض شدنی بود پس خدای کاملی نبود. خدا خودش اظهار می دارد: "من خداوند تغییر ناپذیرم" (ملاکی نبی ۳، ۶).

د) صفات اخلاقی خدا

خدا همچنین مقدس، عادل، وفادار، رحیم و محبت است. علاوه بر صفات طبیعی صفات اخلاقی نیز در کتاب مقدس دیده می شوند.

اول، خدا کاملاً مقدس است یعنی او بدون گناه است. در رساله اول پطرس فصل یک آیات ۱۵-۱۶ می خوانیم که: "چنانکه خدایی که شما را خوانده است، پاک است شما نیز در تمام رفتارتان پاک باشید، زیرا کتاب مقدس می فرماید: «شما باید مقدس باشید، زیرا من قدوسم.»

دوم، خدا عادل است. عیسی مسیح در دعای خود در فصل ۱۷ انجیل یوحنا خدا را "پدر عادل" خطاب می کند.

سوم، خدا وفادار است و به همین دلیل او تمام وعده های خود را حفظ می کند. در رساله دوم پولس به تیموتائوس می خوانیم که: "اگر نسبت به خدا بی وفایی کنیم او وفادار خواهد ماند، زیرا او نمی تواند خود را انکار کند." (دوم تیموتائوس ۲، ۱۳) چهارم، خدا رحیم است. در مزمور ۱۰۳ آیه ۸ می خوانیم که "خداوند رحمان و کریم است، دیر غضب و بسیار رحیم."

پنجم، خدا محبت است. در رساله اول یوحنا فصل چهارم آیه ۸ می خوانیم "آنکه محبت ندارد از خدا کاملاً بی خبر است، زیرا خدا محبت است."

دوست عزیز،

در این چند صفحه سعی کردم به طور خلاصه راجع به خدایی که ما را دوست دارد و ما به او ایمان داریم برایت بنویسم. اما هیچ وقت کلمات، عشق و محبت را بطور کامل و واضح بیان و تعریف نمی کنند. به همین خاطر از تو دعوت می کنم در برابرش زانو زده و از او بخواهی تا روح خود را بفرستد تا ذهن تو را منور ساخته قلبت را لمس کند تا به او اجازه دهی که به زندگیت داخل شده و مهمان تو باشد. فراموش نکن: اگر به او اجازه دهی که تو را لمس کند، شفا خواهی یافت. من هم برایت دعا می کنم.

پدر:

عیسی با معرفی خود به عنوان "پسر خدا" به ما میگوید که خدای عهد قدیم، یعنی الوهیم یا یهوه:

✘ "بابا" هست:

متی ۲۴، ۳۶: مرقس ۳۲، ۱۳: لوقا ۲۲، ۲۸-۲۹: یوحنا ۲۳، ۴: ۴۵-۴۴، ۶.
۶۴: ۶۵: ۱۶-۱۸: ۲۷، ۸-۲۸: ۱۱، ۱۸: ایوحنا ۱، ۳: ۱، ۱۴: ۱۶: ۲۲، ۲:
۱، ۳: ۹، ۴: ۱۱: ۲ یوحنا ۳-۴: اپطرس ۲، ۳: ۴: ۱۷: اتسالونیکیان ۳، ۱، ۱:
۱۳-۱۱، ۳: ۲ اتسالونیکیان ۱، ۱: ۱۳، ۲: ۱۴-۱۶: ۱۷: اقرنتیان ۳، ۱: غلاطیان ۱، ۱-
۳: ۱۵-۱۶: ۱، ۴: ۵: رومیان ۱، ۲: ۷: کولسیان ۱۲-۱۳: فیلمون ۳، ۱: افسسیان
۲، ۱: ۲۳، ۶: فیلیپیان ۲، ۱: ۲۰، ۴: اتیموتائوس ۲، ۱: تیطس ۴، ۱: ۲ تیم ۲، ۱:
عبرانیان ۷، ۱۲: اعمال ۷، ۱

✘ "بابام هست": (پدر عیسی هست)

متی ۳۳-۳۲، ۱۰: ۲۷-۲۵، ۱۱: ۵۰، ۱۲: ۱۰، ۱۸: ۲۳، ۲۰: ۳۹-۴۲: ۵۳: لوقا
۴۹، ۲: ۳۵، ۹: ۲۲-۲۱، ۱۰: ۴۱، ۲۲: ۴۲: یوحنا ۱۶، ۲: ۱۷-۱۸: ۳۲، ۶:
۲۸-۲۶، ۱۲: ۲۴-۲۳، ۱۴: کولسیان ۳، ۱

✘ "بابای شما هست": (پدر تمام انسانهاست)

متی ۱۶، ۵: ۴۵-۴۴: ۴۸: ۱، ۶: ۳: ۸: ۹: ۱۴: ۱۷: ۱۱، ۷: ۲۹، ۱۰: ۳۰-۱۴، ۱۸:
۹، ۲۳: لوقا ۱۱، ۴: ۲۹، ۱۲: ۳۲-۲۹، ۱۲: کولسیان ۲، ۱
بر طبق طرز فکر یهودیان "بابا" شخصی هست که حیات میبخشد!

در عهد جدید نیز می بینیم که خدا، خدای اسرائیل، خدای تعالی و خدای نزدیک به ما هست:

✘ "خدای اسرائیل" معرفی میکند:

- الهام دهنده کتاب مقدس: ۲ تیموتائوس ۳، ۱۶
- از طریق پیامبران سخن گفت: عبرانیان ۱، ۱: اعمال ۳، ۲۱ - ۲۵
- نقشه نجات را از طریق عیسی آشکار نمود: کولسیان ۱، ۲۵ - ۲۷: افسسیان ۳، ۱ - ۱۲: تیطس ۳، ۱
- آمدن مسیح را از طریق پیامبران اعلام نمود: رومیان ۱، ۱ - ۲: اعمال ۳، ۱۳: ۵، ۳۰: ۱۵-۱۴

✘ "خدای تعالی" معرفی میکند:

- خدای مقدس است: یوحنا ۱، ۱۸: ۱۷، ۱۱: رومیان ۱۱، ۳۳ - ۳۵: اتیموتائوس ۱، ۱۶: ۱۵-۱۶: ۱۶: ۴، ۱۲

- روح است: یوحنا ۴، ۲۴: اعمال ۱۷، ۲۴
- نور است: ۱ یوحنا ۵
- برای انسان غیر قابل درک میباشد: رومیان ۹، ۱۹-۲۵: ۱۱، ۳۳-۳۵
- سرور تاریخ است: لوقا ۱، ۴۶-۵۵: اتیموتاوس ۱، ۱۷: ۶، ۱۵: اعمال ۱۷، ۲۶
- یک و یکتا، خدای همه چیز است: غلاطیان ۳۰، ۲۰: رومیان ۳، ۳۰: اتیموتاوس ۱، ۱۷:
- ۱ قرن‌تیا ۸، ۵-۶: عبرانیان ۱۱، ۳
- حاکم عادل است: متی ۷، ۱-۲: لوقا ۱۸، ۶-۸: عبرانیان ۴، ۱۴: ۲ پطرس ۲، ۹

✠ "خدای نزدیک به ما" معرفی میکند:

- آنقدر به انسانها نزدیک شد که زندگی خود را، یعنی حیات جاودانی را، به آنها بخشید: افسسیان ۱، ۴-۱۲
- به فکر همه چیز هست: لوقا ۱۲، ۲۷-۲۸: اعمال ۱۷، ۲۵ب
- نسبت به همه با مرحمت میباشد: متی ۷، ۷: افسسیان ۲، ۴: ۲ پطرس ۳، ۹
- دوست دارد: ۱ یوحنا ۴، ۸: رومیان ۸، ۳۷-۳۹
- میخواهد که همه نجات یابند: اتیموتاوس ۲، ۳-۴: تیتس ۳، ۴-۷
- برای نجات انسانها فرقی قائل نمی‌شود: رومیان ۲، ۱۱: ۳، ۳۰: ۹، ۲۴-۳۰:
- اعمال ۱۵، ۷-۹: افسسیان ۳، ۲-۶
- انسانها را در عیسی با خود آشتی نمود: ۲ قرن‌تیا ۵، ۱۸-۲۱
- روح خود را به شخص ایماندار عطا میکند: ۱ تسالونیکیان ۴، ۸
- انسانها را بعد از مرگ دوباره زنده می‌کند: ۱ قرن‌تیا ۶، ۱۴: ۲ قرن‌تیا ۱، ۹ب

پسر:

✠ عیسی

۱. خود را پسر خدا اعلام نمود: متی ۱۰، ۳۲-۳۳: مرقس ۱۴، ۶۱-۶۲: لوقا ۲۲، ۶۶-۷۰: یوحنا ۲، ۱۶: یوحنا ۱۶، ۱۸: ۳۵، ۳۶: یوحنا ۱۹، ۵: ۲۱-۲۳: ۲۵-۲۸: یوحنا ۶، ۴۰: یوحنا ۸، ۲۷: یوحنا ۹، ۳۵: یوحنا ۱۰، ۳۶: یوحنا ۱۴، ۱۲-۱۳: یوحنا ۱، ۱۷.
۲. او را پسر خدا اعلام کردند:
- خدای پدر در هنگام تعمیدش در رودخانه اردن: متی ۳، ۱۷: مرقس ۱، ۱۱: لوقا ۳، ۲۲.
- خدای پدر در هنگام تبدیل هیئت عیسی: متی ۱۷، ۵: مرقس ۹، ۷: لوقا ۹، ۳۵.
- یحیی تعمید دهنده: یوحنا ۱، ۳۴.

بر طبق طرز فکر و عقیده یهودیان "پسر خدا" یعنی:
 + عیسی صورت و مظهر پدر میباشد (فیلیپیان ۲، ۶-۷: کولسیان ۱، ۱۵)
 + در عیسی حیات خداوند موجود است (یوحنا ۱۳، ۳: ۵، ۲۶)
 + تمام زندگی عیسی به پدر بستگی دارد (یوحنا ۳، ۳۴: ۵، ۱۹-۲۰: ۳۰: ۶، ۳۸: ۵۷: ۲۸-۲۹: ۱۰، ۳۲)

✠ پسر

حقوق ویژه الهی را صاحب میباشد:
 - قبل از آفرینش بوده است: یوحنا ۱، ۱-۱۸: کولسیان ۱، ۱۵: افسسیان ۱، ۳-۱۴:
 یوحنا ۸، ۵۶-۵۸
 - با پدر یکی هست: یوحنا ۱۰، ۳۰: ۱۲، ۴۴: ۱۴، ۱۰-۱۱: ۲۰: ۱۵، ۱۷
 - آفریننده: اعمال ۳، ۱۵-۱۶: کولسیان ۱، ۱۶
 - سرور و خدای عالم: متی ۱۲، ۱-۸: لوقا ۷، ۱۴: اعمال ۱۰، ۳۴-۳۶
 - قانون گذار عالی: متی ۵، ۱۷-۴۸
 - بخشاننده گناهان: مرقس ۲، ۵-۱۱: لوقا ۵، ۱۷-۲۴: اعمال ۱۳، ۳۸-۳۹
 - قاضی اعظم: متی ۲۵، ۳۱
 - حیات بخش به مردگان: یوحنا ۱۱: متی ۹، ۱۸-۲۶: مرقس ۵، ۲۱-۴۳: لوقا ۷، ۱۱:
 ۵۶-۴۹، ۸

✠ به این خاطر مسیحیان عیسی را خدا خطاب مینمایند

رومیان ۹، ۵: تیتوس ۲، ۱۳: یوحنا ۱، ۱-۱۸: ۸، ۵۸: یوحنا ۵، ۲۰.

روح القدس

عهد جدید از حقیقت رموزی بنام "روح" سخن می گوید (یوحنا ۳، ۵-۸) که دارای چنین خصوصیتی می باشد:

۱- پیامبران اسراییل از وی الهام گرفتند: مرقس ۱۲، ۳۶: اعمال ۱، ۱۶: ۴، ۲۵: ۲۸-۲۵، ۲۸: عبرانیان ۳، ۷: ۱۰، ۱۵: اول پطرس ۱، ۱۰-۱۲: دوم پطرس ۱، ۲۰-۲۱

۲- روح راستی و حقیقت است: یوحنا ۱۴، ۱۷: ۱۵، ۲۶

- ۳- روح پدر و پسر می باشد: یوحنا ۱۵، ۲۶: اعمال ۲، ۳۸؛ ۳، ۲۶؛ ۴، ۱۲؛ ۵، ۳۲؛ ۱۰، ۴۳: اول قرننتیان ۲، ۱۰-۱۱: دوم قرننتیان ۱، ۲۲: افسسیان ۳، ۱۶؛ ۴، ۴
- روح خدا هست: رومیان ۸، ۹: فیلیپیان ۱، ۹
- از طرف خدا داده شده: اول تسالونیکیان ۴، ۸: دوم تسالونیکیان ۲، ۱۳-۱۴: اول یوحنا ۳، ۲۴؛ ۴، ۱۳
- همه چیز را می بیند: اول قرننتیان ۲، ۶-۱۶
- عشق و محبت خدا را به ما انتقال میدهد: رومیان ۵، ۵
- ۴- در زندگی عیسی نقش مهمی دارد:
- در راز بدن گرفتن عیسی: متی ۱، ۱۸-۲۰: لوقا ۱، ۳۵
- عیسی را به بیابان می برد: متی ۴، ۱: لوقا ۴، ۱
- با عیسی می باشد: لوقا ۳، ۱۶؛ ۴، ۱۸-۱۹؛ ۱۰، ۲۱: یوحنا ۱، ۳۱-۳۴: اعمال ۱، ۳۸؛ ۱۰، ۳۲
- در رستاخیز عیسی نقش مهمی دارد: اول پطرس ۳، ۱۸
- میگوید که عیسی حقیقت است: اول یوحنا ۵، ۶
- ۵- در شخص مسیحی و در کلیسا فعال می باشد:
- فعالیت شاگردان را تعیین و مشخص میکند: اعمال ۱، ۲-۴. ۱۴-۲۱؛ ۸، ۲۹-۳۹؛ ۱۰، ۱۹؛ ۱۳، ۱-۴؛ ۱۵، ۲۸؛ ۱۶، ۶-۷؛ ۲۰، ۲۸
- حواریون وی را به نوایمانان عطا می کنند: اعمال ۸، ۱۴-۱۷؛ ۱۵، ۷-۹
- در تعمید داده می شود: یوحنا ۳، ۵-۶: تیتوس ۳، ۴-۶: اعمال ۱۹، ۱-۶: اول قرننتیان ۱۲، ۱۳: عبرانیان ۶، ۴
- قوم خدا را تشکیل می دهد: افسسیان ۱، ۳-۱۴؛ ۴، ۳۰
- شخص مسیحی را تقدیس میکند: اول پطرس ۱، ۲: رومیان ۸، ۱۷: اول قرننتیان ۱۲، ۱۴
- اصل و حیات کلیسا می باشد: اول تسالونیکیان ۵، ۱۹
- ما را فرزندان خدا می نماید: غلاطیان ۴، ۶-۷: رومیان ۸، ۱۷
- مسیحیان را در طی آزار و اذیت و در محکمه ها الهام می بخشد: متی ۱۰، ۱۹-۲۰: مرقس ۱۳، ۱۱: لوقا ۱۲، ۱۱-۱۲: یوحنا ۱۵، ۲۶: اعمال ۴، ۸؛ ۷، ۵: اول پطرس ۴، ۱۴

تثلیث

در عهد جدید با بخش های بسیاری مواجه می شویم که از پدر و پسر و روح القدس سخن می گویند و در هر یک از آنها این سه شخص نقش مختلفی دارد:

متی ۳، ۱۶-۱۷؛ ۲۸، ۱۸-۲۰: مرقس ۱، ۹-۱۱: لوقا ۱، ۳۵؛ ۳، ۲۱-۲۲: اول
قرننتیان ۶، ۱۱؛ ۱۲، ۳-۱۰: دوم قرننتیان ۱، ۲۱-۲۲؛ ۱۳، ۱۳: غلاطیان ۴، ۴-۶:
رومیان ۱، ۴-۵، ۵-۱، ۸، ۱۴-۱۷؛ ۱۵، ۱۵-۱۶. ۳۰: افسسیان ۲، ۲۰-۲۲؛ ۳،
۱۴-۱۷؛ ۵، ۱۸-۲۰: تیتس ۳، ۴-۷: اعمال ۱، ۴-۵؛ ۲، ۳۳: اول یوحنا ۳، ۲۳-
۲۴؛ ۵، ۶-۱۱، اول پطرس ۱، ۱-۳؛ ۴، ۱۴: مکاشفه ۱، ۴.

